

Minnesanteckningar från möte den 2 december med **Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike**

Närvarande:

Kjell-Erik Ståhl, kommunstyrelsen
 Marie Thiman, Mark- och exploateringsavd., Kommunledningskont.
 Ulrika Hedlund, Miljö- och hälsoskyddskontoret
 Malin Malmström, C4 Teknik
 Eva Berglund, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret
 Monica Axelsson, Stadsbyggnadskontoret
 Sam Peterson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Carina Wettemark, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Karin Magntom, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Ebba Trolle, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Åsa Pearce, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Josefin Svensson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Jonas Dahl, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelning
 Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelning
 Ingvar Holm, Högskolan Kristianstad
 Torsten Jeppsson, Vattenrikets Vänner
 Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
 Jan Olsson, Turistentreprenörerna
 Ulla Berglund, Skogsstyrelsen, Skånes Nordöstra distrikt
 Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Agneta Björklund, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Christer Jönsson, Helgeåns Vattenråd
 Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
 Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsörening
 Olle Andersson, Drottningklubben
 H. Cronant, Sekretarie

1. Justeringsman

Till justeringsman valdes Jan Olsson, att jämte mötesordföranden justera dagens protokoll.

2. Värdefull forskning i biosfärområdet

- Lisen Schulz och Malena Heinrup, Stockholms Resilience Center, Stockholms Universitet, ska följa upp tidigare forskning som skett i Vattenriket. Ska fokusera på möjligheter och risker i biosfärområdet och samförvaltning. Beforskar fyra områden – två i Sverige och två i Kanada. Värdefullt underlag för oss inför recertifieringen av biosfärverksamheten 2015 (Unesco, Periodic review). Telefonintervju kommer att ske med samrådsgruppsmedlemmar som sedan följs av en workshop den 28 januari 2014 Det blir ytterligare en workshop senare.
- 10 miljoner kr anslås till forskning om ekosystemtjänster i Vattenriket. "Ekosystemtjänster i kustnära kommuner i Skåne". (Kommunförbundet Skåne, Högskolan Kristianstad och Stockholms Universitet). Kristianstad Vattenrike är med som case.
- Stockholms universitet ska forska om "Samförvaltning av interagerande ekosystemtjänster i Helgeåns avrinningsområde".

3. Kort information

- **Euromab-mötet, oktober 2013.** Carina W informerade. Euromab träffas vartannat år. I Euromab ingår även Kanada dit årets möte var förlagt. Det var 190 deltagare från 27 olika länder och hölls i Frontenac Arch Biosphere. Tema för årets möte var "Är vi redo att ta vara på inspirerande goda exempel?" Övrigt: Unesco behöver ta krafttag då 99 av 285. länder i Europa inte genomfört den obligatoriska recertifieringen. Volontärerna har en stor roll i Kanada. Nästa Euromabmöte kommer att vara i Estland 2015. Det rönt stort intresse att vi har ett så fint besökscenter med vårt naturum. Vi inspirerades att prova och utveckla temat "Smaka på Vattenriket".
- **Havsfrågor,**
 - **Kiviksbredan** Jonas D informerade om det spännande men nästan okända grundområdet Kiviksbredan utanför kusten mellan Åhus och Juleboda. Området används av många rastande alfåglar och det har uppgivits att det är ett viktigt uppväxtområde för fisk. **Bottenundersökningar** har nu utförts. Visar bl a att där finns mycket blåmusslor (föda åt både fisk och fågel). På provtagningskonsultens hemsida finns filmer tagna i samband med undersökningen <http://www.vattenriket.kristianstad.se/projekt/>.
 - Ulrika H informerade om att det utförts ett **provfiske i Hanöbukten** i slutet av oktober, bla utmed ett stråk ut till Kiviksbredan.
 - **Havsresan och Havets dag 2014.** Ebba T informerade om Havsresan som ska förläggas till Kristianstads kommun 2014. Havet är viktigt inte minst ur turismsynpunkt, men även för transport, fiske, boende, ålkusten mm. Finns problem kring Hanöbukten. HaV har nyligen presenterat rapport på uppdrag av regeringen. Fick inga exakta svar på vad som bör göras. Pekade på många orsaker som kräver åtgärder från många olika håll. Med Havsresan 2014 är tanken att ge mer upplysning och kunskap om och få mer fokus på havet. Detta ska bl a ske genom föreläsningar, en fältvecka och en havets dag. Havsresan drivs av Lunds Universitet och lokalt kommer Kristianstads Vattenrike att vara värd i samarbete med Högskolan Kristianstad med flera. Naturum kommer att ha ett tiotal föredrag under året med anknytning till Havsresan. Under fältveckan 26-31 maj kommer dykare att undersöka havet hela dagarna i samarbete med frivilliga. Det kommer att ske aktiviteter med naturum, lokala föreningar m fl. Havets dag kommer att hållas den 30 augusti i Åhus och samla intresserade kring havet. Resultat från dykningarna kommer att presenteras, ett utställningsområde kommer att etableras. Förhoppningsvis får vi besök av Briggen Tre Kronor och Initiativet Hållbara Hav. Uppstartsmöte 27 januari 2014 på naturum (www.havsresan.se).
 - Paul Eric J informerade att **Stora Enso i Nymölla** håller på att ompröva en del av sin verksamhet. De vill ändra utsläppspunkten (tubmynningen) för sitt processvatten. Med tanke på läget i Hanöbukten och befintliga N2000-områden har länsstyrelsen krävt miljökonsekvensbeskrivning av förslaget vilket inte bolaget godtagit. Länsstyrelsen har därför begärt att regeringen ska ompröva förslaget.
 - **Vatten 13.** Carina W informerade om att Ålakademin och dess vattengrupp ordnat konferensen Vatten 13 i höst med syfte att ta del av och diskutera HaVs rapport om Hanöbukten och annan fakta som kommit fram under senare år. Fick bra fokus på frågan och bra massmedial uppmärksamhet.

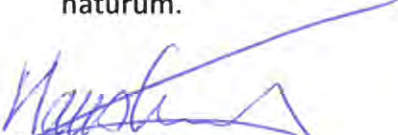
- **Spännande saker på gåsfronten.** Hans C informerade om att det under hösten hållits ett spännande seminarium i Kungliga Skogs- och Lantbruksakademins regi kring förvaltning av sädgäss. Det arrangerades på initiativ av och i samarbete med Johan Elmberg, Högskolan. Nuvarande kunskapsläge, behov av forskning, exempel på god förvaltning på internationell nivå och på lokal nivå presenterades. I det sistnämnda fallet fick gåsförvaltningen på Kristianstadsslätten vara exemplet. Fick mycket och positivt uppskattning av presentationen som gjordes av Anders Hallengren, ordförande (Länsstyrelsen) och Hans C sekreterare i gåsförvaltningsgruppen.
- **Workshop kring skogssädgåsen.** Skogssädgåsen, som häckar i det nordliga skogslandskapet i Skandinavien och Ryssland minskar. I början av december kommer en internationell workshop kring hur man förvaltningsvägen ska kunna stoppa tillbakagången. Till konferensen kommer deltagare från olika länder och olika organisationer. En stor del av del av skogssädgåsen rastar/övervintrar på Kristianstadsslätten.
Nils W informerade att Fågelklubben räknade in ca 39 000 gäss vid senaste räkningen i mitten av november. Vitkindade gåsen dominerade slog rekord med 26 000 individer. Fågelklubben ska försöka bidra med att öka kunskapen om var olika raser av sädgäss rastar på Kristianstadsslätten.
- **Årets malprovfiske.** Jonas Dahl informerade om årets malfiske i Helgeån, det 3:e i ordningen. Det sträckte sig i år från Vramsåns mynningsområde norrut upp till i höjd i Visseltofta. Totalt fångades 15 malar, vilket är betydligt sämre än tidigare somrar. Vet ej varför. En jämförelse med Möckeln, där provfiske skett under många år, visar att antalen kan variera betydligt mellan åren. Rapporten kommer att läggas ut på Vattenrikets hemsida när den är klar.
- **SandLife, EU Natura 2000-projekt i södra Sverige.** Carina W informerade om SandLife. Biosfärkontoret är engagerade i framställandet av utemuseer. Projektet kommer att kosta 70 miljoner, hälften från EU. I Sverige deltar Skåne, Halland, Kalmar och Lunds Universitet. Fem områden i Kristianstads kommun omfattas av åtgärder som koordineras av Länsstyrelsen; Friseboda, Gropahålet, Everöd, Rinkaby skjutfält och Kumlan. Exempel på konkreta åtgärder är grävning, harvning, omrörning, bränning. Projektet ska gynna många sorters småkryp, fågelarter som fältpiplärka och olika växtmiljöer som sandstäpp som har gemensamt att de minskat kraftigt under 1900-talet.
- **Åsumfältet.** Carina W har administrerat och Länsstyrelsen bekostat åtgärder för att skapa en mosaik med öppna sanddytor, bryn i tallskogen. Vid sandmarksreservaten i Åhus sker för närvarande åtgärder (i enlighet med skötselplanerna för områdena), med syfte att skapa mer variation i sandmarksmiljöerna.
- **Vad händer med/på Lillö.** Hans C informerade om att det tagits upp diskussioner med Fastighetsverket och arrendatorn på Lillö Kungsgård om Lillöborgen, in- och utvändigt underhåll och nyttjande, vallgravsrestaurering, reparation av de gamla broarna över ån mm. De förs i positiv anda och det kommer inledningsvis att satsas pengar för att säkra taket på borgen och i senare skede utvändig putsning mm. Första stegen i reparationen av broarna kommer att ske nu i vinter. Fortsätta diskussionerna kommer att ske för att få fram ett avtal vid möte i januari. Redan i höst har vi genom satsning från kommunen kunnat uppföra en ny funktionshinderanpassad angöringsbrygga för besökare med båt. Den ligger i anslutning till parkering, toalett mm.
- **Vad händer vid Forsakar .** Eva B berättade om bakgrunden till de åtgärder som skett och planeras nu vid Forsakar. Problemen med oförutsägbart fallande träd i branterna har

sakta vuxit i takt med att träden åldrats och alltmer vit- och brunröta gjort de gamla bokstammarna sköra. Tog skruv när en stor bok föll från reservatet och ner över friluftsbadet en vinterdag. Länsstyrelsen beslöt då att avråda besökare att gå in i ravinen och omfattande avverkning bakom badet för att förhindra framtida olyckor. Har nu skett satsningar för att förbättra tillgängligheten av den övre vandrings slingan. Nya trappor och ny bro har uppförts genom resurser från Länsstyrelsen och Naturvårdsverket. Efter möte mellan kommun- och länsledningen har förslag om att uppföra en utsiktsplattform upprättats. Kommunen har fått bidrag från länsstyrelsen till byggnation. Nu återstår formalia innan det konkreta byggandet kan påbörjas. Utsiktsplattformen ska förhoppningsvis stå färdig hösten 2014.

- Eva B informerade om tankar på nya förbindelseleder för att förbinda naturreservaten Forsakar och Degeberga backar.
- **Naturums vårprogram.** Karin M informerade om att man under hösten jobbat med vårens program tillsammans med olika aktörer i Vattenriket. Det kommer att handla mycket om Havsresan och om stadens 400-årsjubileum. I trantiden kommer föreläsning och föreläsning om tranor att ske. Lite längre fram kommer ombyggnaden och nya utställningen vid Åsumtornet att invigas. Under maj kommer det att ske ganska mycket aktiviteter kring Lillö med historisk koppling till Linnés besök.
- **Funktionshinderanpassning/upprustning har skett på flera håll under året.** Hans C redogjorde för de arbeten som utförs/påbörjats av C4 Teknik under 2013; Kanalhusspången (hälften gjord i år, sista delen nästa år), nya Lillöbryggan, väderskydd på Ekenabben (initierat av funktionshindrade), ombyggda Åsumtornet, ombygda Pulkentornet.
- Togs upp förslag om att göra Lillöborgen lite mer tillgänglig.
- **Biosfärambassadörer.** Diplomerings kommer att ske av årets utbildade ambassadörer den 10 februari 2014. Via regionen kommer man att få möjligheter att köra utbildning till våren igen. Sker olika aktiviteter där biosfärambassadörerna kan hjälpa till, ex.vis vid olika evenemang eller i konkreta naturvårdsåtgärder.
- **Nytt utsläppshägn för storkar.** Christer N berättade att Storkprojektet håller på att uppföra ett nytt hägn vid Hovby. Söker plats för ytterligare ett hägn, gärna vid Araslövssjön.

4. Nästa möte,

Bestämde att nästa möte blir måndagen den 10 mars 2014, kl 1830, på naturum.

Hans Cronert /sekreterare/

Kjell-Erik Ståhl /mötesordförande/

Jan Olsson /justeringsman/

Roland Sandelin, kommunstyrelsen
 Marie Thiman, Mark- och exploateringsavd., Kommunledningskont.
 Tommy Danielsson, Miljö- och hälsoskyddskontoret
 Ulrika Hedlund, Miljö- och hälsoskyddskontoret
 Nickie Lindblom, C4 Teknik
 Monica Axelsson, Stadsbyggnadskontoret
 Charlotte Svensson, Stadsbyggnadskontoret
 Eva Berglund, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret
 Mats Gustafsson, Kultur- och fritidsförvaltningen
 Åsa Melkersson, Barn- och utbildningsförvaltningen
 Carina Wettemark, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Karin Magntom, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Josefin Svensson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Åsa Pearce, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Sam Peterson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Ebba Trolle, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Jonas Dahl, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelningen
 Per-Magnus Åhrén, Länsstyrelsens miljöavdelning
 Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelningen
 Stig Hermansson, Skogsstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt

Ulla Berglund, Skoggstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt
 Bo Fransman, Region Skåne
 Ingvar Holm, Högskolan Kristianstad
 Torsten Jeppsson, Vattenrikets Vänner
 Christer Jönsson, Helgeåns Vattenråd
 Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
 Jan Olsson, Turistentreprenörerna
 Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Agneta Björklund, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Per Åsheim, Nedre Helgeåns Regleringsföretag
 Åke Svensson, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
 Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
 Sven Olsson, Köpinge Fiskevårdsområdesförening
 Claes Bergkvist, Ålakademin
 Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
 Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsforenig
 Olle Andersson, Kristianstad Drottningklubb

